

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2875

יום שלישי ט"ז אדר ב' תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"מ כז | עמוד היומי: שבת כ: | דף הכולל: ב"מ קי | קנין ירושלמי: תרומות פד
דף היומי בהלכה: ר"ד רט"ו א'.
מוסר: שם עולם - ואל יאמר האדם' עד 'ועוד יש להתבונן'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ב' "קול ה' שובר ארזים" עד פרק ג' "כבר נעשה מקצת ישיבה לצדיקים בעוה"ז"

מתוך הרכב הבחנתי כיצד הרב הנכבד משכנע את
המוחים להתפזר, ומיד פילסתי לעצמי דרך ונמלטתי.
אבל הסיפור לא נגמר... למחרת בבוקר נדהמתי
לשמוע דפיקות על פתח ביתי, ומי האורח?...

"חביבין ישראל" - כוחה של מילה טובה והארת פנים

קולות המחאה: 'שבת! שבת!' הייתי מתענג לנסוע שוב ושוב
למקום הזעקה ולהכעיס את המוחים.

"שבת אחת כשהגעתי לירושלים, עצרתי את הרכב שלי משום
מה באמצע רחוב חרדי, ואז נאספו עליי כל אנשי המקום בזעקות
וקולות מחאה אדירים וביקשו לעשות בי שפטים גדולים על
חילול השבת בתוככי ירושלים. כמוכן לא שתקתי להם, וענית
להם שהם לא בעה"ב על העיר ואני מצפצף עליהם.

התחיל ויכוח קולני וכמעט שהגיע לתגרת ידיים, אך אז צצה
דמותו המאירה של יהודי בעל הדרת פנים - ה"ה הרב הגאון רבי
מרדכי לייב זאקס זצ"ל. התברר כי הינו רב חשוב הזוכה לאהדה
בקרב הציבור, משום שכולם פינו לו מקום וכבדוהו. אני הבחנתי
מתוך הרכב כי אותו רב מרגיע את קהל המוחים ומדבר אל לבם
ומשכנע אותם לפזר את השטח, ופילסתי לעצמי תיכף מקום
לברוח ולהגיע אל הקיבוץ.

"אבל אם חשבתי שהסיפור עם הרב העלום נגמר, מה נדהמתי
למחרת לשמוע דפיקות עדינות על פתח ביתי, ומי האורח? -
אותו רב הדור הפנים שפיזר את המוחים והציל אותי
מזעם ההמון! לפליאתי איך הצליח לאתר את מקום מגורי, השיב
בפשטות: 'אמנם מחלל שבת הנך, אבל אני מאמין שאינך גנב,
וכך - הרכב בו אתה נוהג, בוודאי שייך לך!...' "

בשכונת מגוריי התגורר יהודי נכבד ונעלה, איש יקר וירא
שמים מאד, שהצליח להקים דורות ישרים ונאמנים, אנשי מעלה
המאירים את העולם בתורה ובחכמה ובמעשים טובים.
בביקור חג שערך פעם בביתנו, נענה ואמר בכנות, כי את
כל חייו וחיי משפחתו המפוארת הוא חייב להרב זאקס! מיהו
אותו הרב זאקס, מה מעשהו, ומדוע זכה להציל נפשות כה רבות
מישראל?

על כך פתח אותו יהודי וסיפר את קורות חייו בעבר:
"עליתי ארצה בבחרותי לאחר שנות השאת והשבר, כל
מאורעות ומוראות השואה האיזמה עברו עליי עד להרס נפשי
המוחלטת. הגעתי לכאן ע"י אחת ה'עליות' המפורסמות, שלא
היו אלא 'ירידות', באמצעות הארגונים הציוניים שביקשו למחוק
כל סממן של יהדות.

"באתי לאחר תלאות ממושכות לאחד הקיבוצים הנודעים
בסביבות ירושלים, כמוכן שמצבי הרוחני הדרדר שם במאד
מאד, שם מצאתי גם את זוגתי שהתאימה לי כמעשיי, התקדמתי
בדרגתי עד שהתעליתי להיות מזכיר הקיבוץ.

"אני נזכר כעת, כי 'עונג השבת' הנעלה ביותר שחוויתי אז,
היתה רגילות נסיעתי מדי שבת בשבתו רח"ל עם רכבי לירושלים,
שם אהבתי עד מאד לנסוע דווקא באיזור 'כיכר השבת', ולמשמע

בין שבילי הקיבוץ, סובב וטייל איתי בידידות ובחיבה ובתמיכת ידו הרחומה והאוהדת, שוחח עמי בנעימות על התורה והמצוות, וסופו של אותו טיול מופלא הסתיים כאן בשכונה הזאת! "כמובן שה'טיול' נמשך זמן רב, ולא הגעתי בבת אחת לאן שהגעתי, אבל בזכות אותו צדיק וסבלנותו הנפלאה הצלחתי לשכון בשכונה של אנשי ירושלים של מעלה, קהל יראי ה' ועוסקים בתורה ומגדלים דורות ישרים מבורכים על ברכי היהדות הצרופה - -" (הרב ש' רוזנפלד, טיב הקהילה בחוקותי תשע"ד)

"לא הבנתי מה שייכות דבריו להצלחתו למצוא כתובתי - 'פשוט מאד', הסביר, 'אתמול בעיצומן של המהומות בכיכר השבת, בחנתי את מספר הרכב שלך, הכנסתי את המספר עמוק במוחי, מיד בצאת השבת רשמתי אותו לפניי. הבוקר ביררתי אצל רשויות הרישוי על פרטיו של בעל הרכב, והנה אני כאן לפניך...'" "נדהמתי מעוצמתו של אותו רב פלאי, נפעמתי עוד יותר מסגנון דבורו הנעים והאוהב: 'אמנם מחלל שבת הנך, אבל בוודאי שאינך גנב'... הוא הצליח להתחבב עליי עד מהרה, יצא אתי לטיול

"לעניות דעתי אין ראוי שכבוד הרב יתבזה בעימות עם הברנש"...

המעשה המרטיט הזה סופר ויסופר מדור לדור, כדי להמחיש כי בכל יהודי חבויה הנקודה הטהורה, השורשית

הרכה לשלום, תוך שהתיישב לצידו. "שמעתי", לחש החפץ חיים, "כי בהיותך ילד בן שבע נחטפת. האמנם כן הדבר? הוגלת לסיביר הרחוקה, גדלת בין הגויים ולא זכית ללמוד תורה?! מה גדולה זכותך. למרות הצרות, הרדיפות והקשיים, נותרת יהודי! אשריך! מאושר הייתי לו היו לי זכויות כשלך!"

החפץ חיים הוסיף לתאר בכנות את הקשיים שחלפו על הילד האומלל, ועם כל משפט שיצא מפיו הקדוש הופשרה שכבה נוספת במעטה השריון שהעטה על עצמו הילד שהפך לחייל רוסי מגושם. דמעות נקשרו בעיניו. זכרונות בית אבא ואמא הציפוהו באחת. המילים שיצאו מלב חם וטהור ליטפו את נפשו המיוגעת ומילאוה בכיסופין שהיו חבויים בקרבו זה עשרות שנים, תחת חומות של קשיחות.

בטרם סיים את דבריו, אמר לו החפץ חיים: "אדם שכמותך, אשר זכה למסור נפש ולקדש שם שמים, לו היית מקבל על עצמך לחיות מכאן ואילך כיהודי כשר, לא היה מאושר ממך בכל הארץ" אמרו, כי אותו אדם לא עזב את החפץ חיים, דבק בו והיה לבעל תשובה גמור!

המעשה המרטיט הזה סופר ויסופר מדור לדור, כדי להמחיש כי בכל יהודי חבויה הנקודה הטהורה, השורשית, שמקורה באותה שעה בה עמדו רגלי כולנו על הר סיני וזעקנו "נעשה ונשמע". (גל' מאורות הדף היומי)

תקופה מסויימת בימי חייו, היה החפץ חיים זצ"ל נודד בין ערים, כפרים ועיירות, כדי למכור את הספרים שחיבר. ביום מן הימים נקלע הסבא קדישא לאכסניה בוילנא ונוכח ביהודי גדל גוף שנכנס אל המקום. הלה התיישב באחת על כסא, במשפט קצר הורה להגיש לפניו את מנתו ותיכף ומיד נגס בה בתאוותנות, תוך כדי לגימות הגונות ממשקה חריף.

כמעט עמד החפץ חיים לגשת אל היהודי ולדבר עמו רכות, כי ראוי לו לשפר את התנהגותו, אך בעל האכסניה הקדימו וסיבר את אזניו כי כל מילים שבעולם לא תועלנה לו ליהודי זה. כבוד הרב יבין, הלה שירת בצבא ניקולאי, מזגו רותח וידו הכבדה - קלה. בפיו צָרָרֶת צְרוּרֹת של קללות, ולעניות דעתי אין ראוי שכבוד הרב יתבזה בעימות עם הברנש.

בעל האכסניה הוסיף והסביר, כי בגיל שבע שנים נחטף האומלל מביתו, עם קבוצת נערים. קנטוניסטים. נשלח לסיביר, גודל בין איכרים בורים וקשוחים עד גיל שמונה עשרה. ולאחר מכן שירת עשרים וחמש שנים בצבא ניקולאי. בעשרות השנים ששהה בין הנכרים הפך לפרא. לא ראה פרוץ יהודי. כבוד הרב, לצערי, גם היום אינו חפץ לראות. אל נא.

ארשת רחמים עגומה עלתה על פניו של החפץ חיים למשמע קורות חייו האומללים של הסועד. הוא קם ממקומו, בירכו ב"שלום עליכם" לבבי והושיט את ידו

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

"אבל אל תנתק אותי, אני רוצה להיות שותף סמוי לשיחה" ... לא אהבתי את הרעיון, אבל הלחץ של החבר המזלזל גבר עלי, ועשיתי כדבריו. עניתי לשיחה. על הקו היה ר' שמשון. אברך מוכר מהאזור..."

כך מסבב כל הסיבות דאג משמים שהידיד הסקרן שלי יאזין לשיחה לא לו, רק כדי לפתור מיידית ובהרחבה את המצוקה בביתו של ר' שמשון!

- שמשון, אתה יודע הרי שאני מנהל מטבח שמבשל ארוחות למרדכי כהן
לשבת. בא תעלה ותיקח אוכל מבושל כפי הצורך...
- צר לי ר' דוד. הבחורים שלי לא יאכלו אוכל שלא בושל בבית...
- אז איך אוכל לעזור לך?
- אתה לא חייב לפתור את הבעיות שלי... רציתי להשיח את דאגתי. תודה שהקשבת לי. אגוט'ן שבת דוד...
- גוט שבת, שמשון.
השיחה נותקה רק בצד אחד. הידיד שלי שהיה שותף סמוי לקו היה נתון בהלם.
- תגיד דוד, זה רציני? יש פה בשכונה שלנו אברכים שאוכלים בשבת חלה ושימורי טונה? אתה מאמין לזה?
- לא... אני לא מאמין. אני פשוט יודע שזה נכון, אין לי צורך להאמין במה שידוע לי...
- דוד, מתקשה להאמין למה ששמעתי.
אני עושה לך העברה מיידית של אלף ש"ח כדי להעביר לשמשון. שיקנה כל מה שצריך לשבת וברווח. בבקשה תעדכן אותי שהכסף הועבר...
- בשמחה ידידי, ה' ישלם שכרך.
את אנחת הרווחה שמשון שיחרר כשהגעתי אליו עם אלף שקלים במזומן, אין לי דרך להעביר, לא בעל פה ולא בכתב!
כך מסבב כל הסיבות דאג משמים שהידיד הסקרן שלי יאזין לשיחה לא לו, רק כדי לפתור מיידית ובהרחבה את המצוקה בביתו של ר' שמשון!

כותב ידידי ר' דוד שרייבר מהסיפור המדהים שבוע שעבר, על הזוג מב"ב שנפקד בזש"ק ללא התערבות רפואית: "אני מבקש שתשתף את הציבור בסיפור נוסף שהיה לי ממש לאחרונה: ביום שישי שעבר שוחחתי בטלפון עם ידיד. תוך כדי השיחה נשמעו כמה וכמה פעמים צליל של שיחה ממתינה. כשזה חזר על עצמו שוב ושוב החבר החל סונט ב: דוד, "מי מחפש אותך כל הזמן, מה נהיית לי בן אדם חשוב?". הסברתי לו שאני עוסק בפעילות של חסד לקראת שבת בעיקר, ובמסגרת זו אני מקבל הרבה שיחות. החבר התייחס בזלזול. משהפרעות לא פסקו, החבר אמר לי: "בא נעשה בדיקה. תענה לשיחה של אחד מהפונים, אבל אל תנתק אותי, תעשה שיחת וועידה, אני רוצה להיות שותף סמוי לשיחה"...
לא אהבתי את הרעיון, אבל הלחץ של החבר המזלזל גבר עלי, ועשיתי כדבריו. עניתי לשיחה. על הקו היה ר' שמשון. אברך מוכר מהאזור.
- כן ר' שמשון, איך אוכל לעזור לך?
- אני מסופק אם תוכל לסייע, אבל לפחות תקשיב לי, כי עצוב לי מאד בלב. הבנים שלי מגיעים מהישיבה לשבת חופשה, ולי אין עם מה להכין להם שבת...
- ומה קורה כל שבת, ר' שמשון?
- כל שבת אני אוכל חלה וטונה, גם אשתי והקטנים. מסתדרים עם מה שיש וזה בסדר. כשהבחורים מגיעים מהישיבה אני לא יכול להרשות לעצמי שלא ימצאו שולחן שבת ערוך כדת. אסור לי שזה יקרה!

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

"כך הגעתי מיחידה קטנטונת מתחת לאדמה, לדירה יפהפייה במיקום מצוין, עם מרפסת שמש ענקית"

"אם תקפוץ לביקור בדירתי שטופת השמש, תוכל לראות את תמונתו של הצדיק ר' ישעיה ב"ר משה מתנוססת בגאון"

הנה הצדיק מקערסטיר גם עשוי לשגר עכבר לעת הצורך, ולא רק לסלקו...

"לא לקחתי סיכון שאקבל איתותים נוספים..."

"הנחתי בצד את שחצנותי, ועוד באותו יום חזרתי לארגון, אל מספר הטלפון ממנו התקשרו אלי אמש, וחתמתי על הוראת קבע בסך... עשרה שקלים לחודש. לא עשיתי את זה בחדווה וברצון, אלא כמי שכפאו שד, למען מנוחת הנפש שלי ובני ביתי... הדירה שלנו צפופה מספיק בלי להכניס אורחים נוספים בעלי זנב..."

"משסוכמו פרטי התרומה הציע לי הדובר מעבר לקו לרשום בקשה מיוחדת שעליה יתפללו השליחים על קברו של הצדיק... 'אם לא יועיל לא יזיק' אמרתי לעצמי, כאשר אבדתי אבדתי... כפי שאתה בוודאי זוכר התגוררתי אז עם חמשה קטנטנים ביחידת דיור קטנטונת מתחת לפני הקרקע, ללא אוויר ואור. כאשר מנגד - בבעלותי היתה דירה "לא משהו" בבית שמש, שהכניסה לי מעט דמי שכירות.

"ביקשתי איפה שיתפללו עלי שאזכה להתגורר בדירה נאה המרחיבה דעתו של אדם... בקשתי נרשמה, והשיחה הסתיימה.

"ובכן ידידי, אתה גם יודע איפה אני מתגורר היום..."

אכן, ר' שמואל מתגורר כיום בדירה יפהפייה במיקום מצוין בטלז סטון, עם מרפסת שמש ענקית ותוכניות הרחבה לצידה, ולא מעטים מהחברים מקנאים בו... עכשיו מתגלה הסוד...

"ובכן", ממשיך ר' שמואל, "לא אירע נס גלוי. לדירה שלי בבית שמש נמצא פתאום קונה מצוין, ובתמורה שקיבלתי עבורה חיפשתי ומצאתי דירה בטלז סטון בסכום צנוע יחסית של מליון ושש מאות אלף שקלים, אלא שמיד אחרי שרכשתי אותה היתה עליית מחירים מטורפת כך שהיא שווה היום פי שנים ויותר.

"במעט מאד מאמץ והשקעה הגעתי תוך שנה אחת 'מבירא עמיקתא לאיגרא רמא' כפשוטו, כשקשה להתעלם מהעובדה שהכל התחיל עם עכבר קטן והוראת קבע צנועה של עשרה שקלים לחודש..."

היום אני כבר ממש לא מזלזל בסגולות...

"ואם תקפוץ לביקור בדירתי שטופת השמש תוכל לראות ממול שולחן הכתיבה שלי את תמונתו המתנוססת בגאון של הצדיק פועל הישועות ר' ישעיה ב"ר משה".

בטחוני בצורי - הרב מרדכי הכהן מלאכי שליט"א

מספר אחי הרה"ג ר' נפתלי צבי הכהן מלאכי שליט"א, טלז סטון:

אני לומד בכולל בקרית יערים - טלז סטון.

ניגשתי השבוע לפינת הקפה בכולל לשפות לעצמי כוס חמין על השולחן היתה מונחת קופסת קפה סטר צ'ויס ופרוסות עוגה טריות, ולידם הכיתוב המנצח: "לזכות ר' ישעיה ב"ר משה מקערסטיר".

על אף שמהקפה והעוגות המשובחים בכולל אני נהנה כבר תקופה ארוכה ואי אפשר להמעיט בזכותו של מי שמחזק לומדי תורה, ולמרות שגם אני כמוך - - אחי נמנה על צאצאי הסבתא רבא מרת מינדל סאמעט שהיתה המבשלת של קערסטיר ורבים נושעו בברכותיה, כאברך ליטאי מדורי דורות אני מבכר עיסוקים שכליים וריאליים, ונוטה להתייחס בספקנות רבה לעניינים סגוליים מסוג הזה שהתחדשו בדורנו.

כשאל האזור התקרב ר' שמואל החברותא שלי, שאלתי אותו בחיך קל מה דעתו על הענין. להפתעתי פניו הרצינו באחת.

"תשמע ר' נפתלי, אתה מכיר אותי לא מהיום, וכמוך גם אני התייחסתי בזלזול לעסק הזה. עכשיו תשמע מה עבר עלי:

"כידוע לך אני עוסק בערב בכתבת סת"ם לפרנסתי. ערב אחד בעודי יושב וכותב קיבלתי טלפון מאחד המוסדות העוסקים בצדקה תחת חסותו ושמו של הצדיק מקערסטיר, מבקשים תרומה. עוד אחד מהשיחות הללו..."

"לא הסתפקתי בסירוב סתמי, אלא הבהרתי להם את דעתי על העסק שמצאו לעצמם, לגייס כספים תוך שימוש בשמו של הצדיק... כמובן שהדובר מעבר לקו לא שבע נחת מתגובתי, והשיחה נותקה בהרגשה חמוצה.

"למחרת בבוקר אני משכים לשחרית, פותח את דלת הבית ועל המפתן אני רואה לחרדתי... עכבר בגודל טבעי!!

"מעולם עד אז לא נתקלתי בתופעה של עכברים בבית!

"מאז ומתמיד ידענו שמניחים את תמונתו של ר' ישעיה ב"ר משה כדי להבריח עכברים מהבית, בצדק או שלא בצדק, עם מקור או בלעדיו, והנה אמש זלזלתי בנושא הקשור לשמו, ועכבר מקדם את פני בבוקר... קשה היה לי להתעלם מההקשר הזועק.

אני אומר לה: "אמא את לא צריכה לבכות, אני לומד מאוד טוב!". אבל היא ממש רועדת מרוב בכי... אז אני רוצה שהמנהל יכתוב לה שהוא בחן אותי וידעתי טוב!

מה עושים אם שערי הדמעות לא נפתחות, והאם לא מתעוררת לבכי בזמן הנשגב של הדלקת נרות?

"הצלחתי במבחן?"

"וודאי, עניית תשובות רהוטות וברורות".

"המנהל מוכן לכתוב לי על פתק שידעתי?"

"כן, וודאי ביום ראשון אכתוב לך פתק".

"לא, אני 'חייב' שתכתבו לי את הפתק 'היום' ביום שישי".

"למה זה כל כך דחוף להיום?"

"את הסיפור שמעתי השבוע", מספר הרה"ג רבי מאיר שפרכר,

מרכיץ תורה לאלפים וממגידי השיעור של 'דרשו'

"סיפור מרגש מאוד על מנהל רוחני באחד מתלמודי התורה

בארה"ב.

הוא נכנס לבחון באחת הכיתות כיתה ג או ד, ואחר הבחינה

ניגש אליו בביישנות ילד חניני עדין וביקש שהמנהל יכתוב פתק

להורים שלו שהוא הצליח במבחן.

הילד שהיה בן שבע או שמונה לא היה מוכן בשום אופן

להמתין עם הפתק ליום ראשון בשבוע הבא, ובעקשנות - שמאוד

לא התאימה לאופיו העדין והכנוע - הוא ממש התעקש עם

המנהל שימסור לידי את הפתק באותו יום.

המנהל נהיה מאוד רציני והוא אמר לילד: "בא אלי אל המשרד"

במשרד הוא שאל את הילד "מה כל כך בוער לך שאכתוב

דווקא היום את הפתק, מה הבעיה אם אני יכתוב בתחילת שבוע

הבא?"

בתמימות ילדותית טהורה עם כל החן שבעולם הוא השיב:

כל שבוע בזמן הדלקת נרות אמי בוכה ושופכת דמעות כמים,

ואני שואל אותה: "אמא, למה את כל כך בוכה?"

והיא משיבה לי: "בני היקר אני מתחננת ומבקשת מהקדוש

ברוך הוא שתלמד טוב ותגדל תלמיד חכם".

ואז אני אומר לה: "אבל אמא את לא צריכה לבכות אני לומד

מאוד טוב".

אבל היא לא מפסיקה היא ממש רועדת מרוב בכי..

אני רוצה שהמנהל יכתוב לה שהוא בחן אותי וידעתי טוב את

מה שלמדו בכיתה, אני רוצה להראות לה שאני באמת לומד טוב

ויודע מה שמלמדים והיא לא צריכה יותר לבכות.

המנהל לא הצליח לעצור את עצמו, הוא מאוד התרגש ופרץ

בבכי..

לא צריך לומר שהוא כמובן כתב אחר כך פתק יפה.

כשסיפר אחר כך את הסיפור הוא סיים ואמר: "כבר הרבה זמן

אני מתפלל איך ההורים האלו זכו לילד כל כך טוב כעת אני כבר

מבין".

אבל אין כפתור שאפשר ללחוץ עליו ולהזמין את הדמעות,

מה עושים אם שערי הדמעות של האם לא נפתחות והיא לא

מתעוררת לבכי בזמן נשגב זה?

התשובה היא, גם אם היא תבקש במילים פשוטות ותתפלל

תפילה "יבשה" בלי התעוררות הלב התפילה בוקעת שערי שמים,

כמו הסיפור עם אשתו של שר החינוך לפני שבעים שנה, כדלהלן

בילדותו התגורר כותב השורות בשכונת רמות בירושלים ת"ו

והוא זכה להכיר דמות פלא של מזכה הרבים ואיש משכמו ומעלה

הרב ברוך היימן זצ"ל.

הוא סיפר סיפור מדהים, חלק מפרטיו התפרסמו בספר 'טובך

יביעו' (ח"ב עמוד רפו) וכך מסופר.

ביום א' חשון תשי"ג, לפני שבעים שנה, אחרי הפגישה

המפורסמת של מרן בעל החזון איש זיע"א עם ראש הממשלה

הראשון (שנמל התעופה קרוי על שמו), הלך אותו ראש ממשלה

לאכול ארוחת צהריים בבית ידידו הטוב - זקנו של ר' ברוך היימן

- מר זלמן ארן ז"ל שהיה אז שר-החינוך.

במהלך הארוחה הוא סיפר בהתפעלות על עוז רוחו וגבורתו

של החזון איש הוא התפעל ואמר: "אני פוגש הרבה אנשים, אני

רגיל שכולם מחניפים לי, אבל הרב הזה לא מחשיב אותי, הוא

אומר את דעתו בפניי ללא חת וללא משוא פנים, וכן בכל פעם

שרואה שאני טועה, הוא מתקן אותי בלי חנופה".

הדברים הגיעו לאזנה של אשתו של שר החינוך והם טלטלו

אותה מאוד, עד אותו היום היתה בעיניה דמותו של אותו ראש

ממשלה הדמות החזקה והמושלמת ביותר, והנה כעת הוא בעצמו

מתפעל מאיזה רב בבני ברק, משמע שמעלתו של אותו רב גדולה

פי כמה וכמה..

בעקבות ההבנה הזאת היא החליטה החלטה מעניינת.

הם לא היו שומרים מצוות, אבל לפני החתונה ביקשו ממנה

שבכל ערב שבת תדליק נרות לכבוד שבת קודש.

היא לא ידעה מה זה הדלקת נרות, אלא שאמרו לה שבזמן

הדלקת הנרות זהו זמן נכון לבקש את משאלות הלב.

החלום שלה היה שיהיו לה בנים ונכדים כמו הדמות שאותה

הוא בעצמו לא יכול להסביר איך זה קרה, אבל יום אחד הוא נכנס לשכונה החרדית ביותר בעולם - שכונת 'מאה שערים'.
אם היה נכנס לבית כנסת של 'נטורי-קרתא' כמו שהיה נראה..
חילוני גמור.. אולי היו משליכים על ראשו 'אבנים טובות' בלי 'מרגליות'.. אבל הקב"ה נתן בליבו להיכנס דווקא לבית כנסת ה"שול" הקלויז של חסידי ברסלב, שדרכם לקרב כל יהודי, שם כבר "התנדב" אחד מ'חשובי-אנ"ש' לקרב אותו אל היהדות.
במשך עשרות שנים היה ר' ברוך עובד ה' גדול, מספרים עליו שהיה אומר תיקון חצות ומתפלל שחרית עם הנץ החמה, הקים שיעורי תורה ועסק בקירוב רחוקים.
אבל מידה מאוד בולטת באישיותו - עליה יכול כותב השורות להעיד - היתה ישרותו ואומץ לבו, הוא היה אומר את דעתו בצורה ברורה ובלי חנופה..
כוחה של תפילה יבשה..
בשבת קודש שושן פורים קטן נפטר רבי ברוך היימן זצ"ל, השבוע יושלמו ימי השלושים. יהיו הדברים לעילוי נשמתו.

היא העריצה יותר מכולם, ולכן בכל פעם בזמן הדלקת הנרות היא בקשה שבנה יגדל כמו אותו ראש ממשלה.
אלא שמאותה ארוחת צהריים, לאחר שהיא שמעה שראש הממשלה הגדול מתפעל כל כך מהחזו"א, היא אמרה לעצמה:
"אם האיש הנערץ ביותר על בעלי, מעריץ כל כך את דמותו של החזו"א ורואה בו אישיות מיוחדת ובלתי מצויה, א"כ מדוע שאתפלל בהדלקת נרות על בניי ונכדיי שיהיו כמו ראש הממשלה? אתפלל שהם יהיו כמו הרב מבני ברק".
וכך עשתה. מאותה שבת, בכל הדלקת נרות, היתה מתפללת על בניה שיהיו כמו החזו"א.
על פי הטבע לא היה במציאות שיהיו לו בנים תלמידי חכמים, הם גדלו במוסדות רחוקים משמירת מצוות, ולא היה מי שיקרב אותם לאביהם שבשמים.
אבל תפילותיה התמימות והפשוטות בקעו את כל הרקיעים וזעזעו את כסא הכבוד!
מספר נכדה ר' ברוך:

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

בבא מציעא דף כז

מיהו ה'מאכער' שאליו פנה הגאון רבי יצחק אלחנן?

או בארנקי

תשאר אצלי את הכסף, ולך הביתה רגוע ושלו כי תעודת הפטור כבר בדרך!

'תודה רבה לכבוד הרב על מסירותו למעני', השיב הגביר בהתרגשות, 'הנה צרור הכסף, יעשה בו הרב כראות עיניו לפתור את הבעיה!', ולאחר שהגיש את הכסף לרב, נפרדו לשלום. והנה, כמובטח, שבועיים אחר כך הגיע הביתה מכתב משלטונות הצבא, בו נכתב כי 'בנכם לא ראוי לשרת בצבא הממלכה בשל בעיות בריאות. ניתן להגיש ערעור!' נכתב במכתב הקצר והלקוני, והעשיר רץ - לביתו של רבי יצחק אלחנן לבשרו על כך...

רבי יצחק אלחנן שב ומקבלו בכבוד, ושמח לשמע הבשורה המרנינה כי בנו נפטר מצרת הצבא הליטאי. ואז מבקש הגביר: 'אולי כדאי שהרב יגלה בחשאי מיהו ה'מאכער' הלו, העושה עבודה מקצועית כל כך, למען יסתייעו בו יהודים נוספים...' 'אדרבה', אומר רבי יצחק אלחנן, 'אספר לך, חשוב שאנשים יידעו מיהו ה'מאכער' שפתר את בעיית הצבא, זהו 'מאכער' ייחודי המתמחה בפתרון בעיות רבות נוספות...' 'כשהגעת אליי לראשונה', מספר רבי יצחק אלחנן, 'יצאתי אליך בהותירי בחדר הפנימי אם אלמנה עם בתה היתומה, שהגיעו אלי באותו יום נסערות ובוכיות. הבת סיפרה כי לא מזמן התארסה, והיא עומדת בחוסר כל לפני מועד נישואיה. על אמה להביא נדוניה, ולממן חתונה, ביגוד מינימלי וקורת גג לזוג הצעיר ומנין לה הון העתק הדרוש לחתונה? - הרגעת אותן, סיפר רבי יצחק אלחנן, 'וביקשתי מהן להמתין קמעא כדי לטכס עצה. אחר כך הגעת, והותרת בידיי סכום כסף נכבד להעבירו ל'מאכער' שיסדר את ענין הצבא. הלא מי כמוני יודע שאין בנמצא 'מאכער' שיכול לסדר את הענין, רק מצות הצדקה יכולה לפתור את הבעיה... לפיכך, נטלתי את צרור הכסף והעברתי אליהן, ועכשיו תגיד אתה האם יש 'מאכער' טוב ממצות צדקה? - הן נטלו את הכסף, ובירכו אותך בכל הברכות, וגם התפללו שאתה ובנך תינצלו מכל צרה וצוקה. נו, איך הברכה שלהן עובדת? ה'מאכער' שלי יודעים את העבודה?' שואל רבי יצחק אלחנן בחיוך רחב...

את הסיפור הבא, סיפר הגאון רבי ראובן פיינ זצ"ל, שנודע ככהנו כראש ישיבת 'תורה ודעת' בארה"ב. ומעשה שהיה כך היה היה זה בימי מלחמת העולם השנייה, עת התגלגל רבי ראובן מעיר לעיר ומבית לבית, בגלותו יחד עם בני ישיבת מיר הבורחים לכיוון שנחאי שביפן. במהלך אותה תקופה התארח בביתו של יהודי אמיד ונכבד, אשר סיפר לו את הסיפור שאירע בביתו של הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל, ממנהיגי יהדות ליטא טרם המלחמה.

אל ביתו של רבי יצחק אלחנן עלה גביר נודע, וסיפר באוזני רבן של ישראל: 'רבי, בוודאי אתם יודעים על סכנת הגיוס לצבא הליטאי, המרחפת על ראש כולנו', פתח האיש ונאנח, כשרבי יצחק אלחנן מהנהן לעברו. הן סכנת הגיוס לצבא הליטאי הנכרי היתה קשה מנשוא, צבא שכולו התרועעות עם גויים ערלים ללא כל תנאי יהדות, לצד סיכון חיים תמידי. מי יכול להיכנס לגוב האריות הליזה? הדרך היחידה להינצל מהצבא היתה באמצעות תשלום שוחד בסכום גבוה מאוד למפקדי הצבא המקומיים. הללו, תאבי בצע וחובבי שלמונים, היו מעלים את המחיר מיום ליום, ובתמורה להררי רובלים ניאותו להעניק פטור משחרור צבאי. דא עקא, שסכום העתק אותו דרשו לא היה בר השגה לכל אדם...

'רבי', אמר היהודי האמיד, 'יש לי את הכסף, אני איש עשיר ומוכן לשלם כדי שישחררו את בני. אך מפקדי הצבא הארורים לא בוחלים באמצעים ולאחרונה מצאו להם גישה חדשה הם גם לוקחים את הכסף, וגם מלשינים על האב המשחד כי נתן שוחד, וכך - גוררים את האב והבן למלתעות הצבא... וכך, עם צרור כסף גדול ביד', אמר האיש והניף ארנק עב כרס מלא מזומנים, 'אני אובד עצות לחלוטין!'

רבי יצחק אלחנן הביט בו ברוך, ועודדו וחזיקו כי ישועת השם כהרף עין. אחר כך הוסיף ואמר: 'תשמע, יש לי 'מאכער' עסקן - מצטיין שהשפעה רבה לו על כל ראשי הצבא. אני בטוח כי הלה יטפל בכך באופן מושלם, בלי להותיר כל טביעות אצבעות.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מדוע לא אומרים 'מלך העולם' בברכה הראשונה של 'שמונה עשרה'?

שבתחילת הברכה הראשונה, במקום הזכרת המלכות, ויתר הברכות נסמכות על פתיחה זו. ובברכת 'תפילת הדרך', לא נזכרת מלכות, משום שאין עליה 'שם' ברכה, אלא היא כתפילה בעלמא, אשר מחמת אריכותה הנהיגו חכמינו ז"ל לחותמה בנוסח של ברכה: "ברוך אתה ה'".

[שו"ע ריד, א, ומשנ"ב א-ב; בו"מ דרשו, 1; והרחבה על פי טור קי, ו]

בכל ברכה מזכירים 'שם ומלכות' בפתיחתה: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם". אולם, בקבוצת ברכות המסודרות בזו אחר זו ושייכות זו לזו, כגון ברכות קריאת שמע, שלוש הברכות הראשונות של ברכת המזון, והברכות שלאחר קריאת ההפטרה, ישנה פתיחה בשם ומלכות רק לברכה הראשונה, וכל הברכות 'נסמכות' על פתיחת הראשונה. ובתפילת 'שמונה עשרה', משמשות המילים "האל הגדול"

מי שאמר בפתיחת ברכה: "ברוך אתה האל מלך העולם" - האם יצא ידי חובה?

העולם" - לא יצא ידי חובה, ואף אם אמר את המילה "מלך" והחסיר רק את המילה "העולם". אולם, אם אמר "המלך", יתכן שיצא ידי חובה, ולא יחזור ויברך. ויש שהורה, שגם אם אמר "אבינו הגדול", או "אב העולם", יצא ידי חובה, משום שלשון 'אבי' נחשבת כלשון של מלכות.

[שו"ע ריד, א, משנ"ב ד רה, שעה"צ ב רג, וביה"ל ד"ה ואפילו; בו"מ דרשו, 2, 4 ו-5]

מי שהחסיר בפתיחת ברכה את אחד משני השמות, הוי"ה או "אלקינו", יצא ידי חובה. אולם, אם החסיר את שניהם, לא יצא ידי חובה. ואם החסיר את שני השמות, אך אמר במקומם את אחד השמות הבאים: אלקים, אלוה, אל, שדי, צבאות, רחמנא - ויש אומרים, גם: אהיה אשר אהיה - יצא ידי חובה. וכן אם אמר "המקום", יתכן שיצא ידי חובה. ומי שהחסיר בפתיחת ברכה את הזכרת המלכות - "מלך"

המסיים ברכה יחד עם חבירו - האם יענה 'אמן' על ברכת חבירו?

בברכת 'בונה ירושלים' שבברכת המזון עונה המברך עצמו אמן. ובברכת 'גאל ישראל' שבשחרית, לכל הדעות אין לנהוג כן. והמסיים ברכה יחד עם חבירו - אם מדובר בברכה זהה, לא יענה אמן על ברכת חבירו, אלא אם כן מדובר בברכה האחרונה שבקבוצת ברכות, כנ"ל, שאז יענה אמן לכל הדעות; ואם מדובר בברכה שונה, יענה אמן.

[שו"ע רטו, א, ומשנ"ב א; בו"מ דרשו, 1, 2, 3 ו-6]

חכמינו ז"ל אמרו, שהעונה 'אמן' על ברכת עצמו, הרי זה מגונה. ובברכות המצוות, בברכה ראשונה על מאכל ומשקה, ובכל ברכה שאסור להפסיק בדיבור לאחריה, יש גם איסור בדבר. אולם, בשתי ברכות ויותר המסודרות בזו אחר זו, ושייכות זו לזו - לדעת השולחן ערוך, עונה המברך אמן לאחר ברכת עצמו. ויש אומרים, שלדעתו יש לנהוג כן גם בברכות ההפטרה; ויש שכתבו, שבברכות ההפטרה אין נוהגים כן. ולדעת הרמ"א, רק

* בברכת המצוות יוצא השומע ידי חובה אף כשהמברך אינו מקיים בעצמו את המצוה, אך בברכת הנהנין - מי שאינו נהנה בעצמו אינו רשאי לברך עבור חברו; ואם עבר וברך, ברכתו לבטלה.
* על כל ברכה שאדם שומע, חייב לענות 'אמן'; ואם יוצא ידי חובה בברכה זו מדין 'שומע כעונה', חובה בעניינת אמן גדולה יותר, כדי להראות בכך שניאות לברכה וחפץ לצאת בה ידי חובה.
* לקיום דין 'שומע כעונה', נדרשת כוונה לצאת ידי חובה, ולהוציא ידי חובה. ואם קבעו מראש שהאחד יוציא את חברו ידי חובה בברכה - יצא השומע אף לא התכוונו לכך בשעת הברכה עצמה

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

השוכח לומר 'יעלה ויבוא' בברכת המזון - האם צריך לברך שנית?

ירושלים' - יחזור ל'רצה' או 'יעלה ויבוא', וימשיך כרגיל. ואם נזכר לאחר שאמר שם ה', יאמר: "לְמַדְנִי חֻקֶיךָ", ויחזור ל'רצה' או 'יעלה ויבוא'. ואם נזכר לאחר שאמר "בונה", טרם שאמר "ירושלים" - ספק אם יחזור ל'רצה' או 'יעלה ויבוא', או יאמר את ברכת ההשלמה [כנדפס בסידורים].
[שו"ע קפת, ו, משנ"ב יט, כב ו'לא, ושעה"צ יח; ב"מ דרשו, 14; וראה שם, 19 ו'21]

מי ששכח לומר בברכת המזון 'רצה', או 'יעלה ויבוא', ונזכר לאחר שסיים את ברכת המזון - בסעודת הלילה ובסעודת שחרית של שבת ושל יום טוב, צריך לברך שנית. ובראש השנה - יש אומרים, שאינו צריך לברך שנית [בסעודת היום], ויש חולקים. וביום הכיפורים - אף לדעת הסוברים שחולה האוכל בו צריך לומר 'יעלה ויבוא', אם שכח, אינו צריך לברך שנית. ואם נזכר לפני שאמר את שם ה' בחתימת ברכת 'בונה

קו השיעורים של 'דרשו'

*4992

077-2222666

www.Dirshu.co.il

"הנה ימים באים..."

כי אם לִשְׁמַע

את דברי ה'...

הדף היומי בהלכה

- רבי אריה זילברשטיין שליט"א
עברית - פשוט מקוצר + מורחב
שלמה 3-4
- רבי אפרים טגל שליט"א
עברית-אידיש
שלמה 2-3
- רבי מרדכי שלמה פרינד שליט"א
אידיש
שלמה 3-4
- רבי עדיאל אלון שליט"א
פאראנט אינטראקטיוו בוך היומי בהלכה
שלמה 3-4

הדף היומי תלמוד בבלי

- רבי אפרים טגל שליט"א
עברית - אידיש
שלמה 2-3
- רבי אליהו אונשטיין שליט"א
עברית - פשוט מקוצר
שלמה 3-4
- רבי מאיר שפירא שליט"א
עברית - פשוט מורחב
שלמה 2-3
- רבי אברהם פוקס שליט"א
דברי מתינה על מדרש תנאים
שלמה 2-3

עמוד היומי תלמוד בבלי

- רבי אריה זילברשטיין שליט"א
שלמה 3-4
- רבי דוד הופשטער שליט"א
אנגלית
שלמה 3-4
- רבי מאיר ערנרא שליט"א
עברית
שלמה 3-4
- רבי דוד בוק שליט"א
עברית עם זימורני תוספות
שלמה 3-4
- רבי אליהו שור שליט"א
משאים תיזורים בעמוד היומי
שלמה 3-4

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה